

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Na očitna za avstro-ogrske kraje za celo leto 10 K, za pol leta 5 K 40 vin., za četrt leta 2 K 60 vin., mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posredovanje štampiljke 10 v.

Reklamacije so možne pre 14 dni. Nefrankirana pisma se ne sprejmejo. Količina za vsako leto, ki jo je treba plačati, mora biti vnaprej plačana. Količina za vsako leto, ki jo je treba plačati, mora biti vnaprej plačana. Količina za vsako leto, ki jo je treba plačati, mora biti vnaprej plačana.

61. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 1. avgusta 1908.

Leto XI.

NA SLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljke, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Dunajska cesta številka 20.

„Rdeči Prapor“

izhaja redno vsako sredo in soboto in velja za avstro-ogrske kraje za celo leto 10 K 40 vin., za pol leta 5 K 20 vin., za četrt leta 2 K 60 vin., mesečno 90 vin.

Za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K.

Za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Mladina.

V poslednjem času so se vrgli klerikalci z vso silo na organizacijo mladine. Ni ga več shoda, ne izleta, ne nove maše, ne godbe, kjer bi črni talar ne paradiral z belo bluzo in z rdečo srajco. Mi ne zamerimo klerikalcem prav nič, da tako in drugače skrbijo, za pobožen naraščaj. Naravno je pač, da politična stranka — in to je katoliška cerkev — skuša pridobiti ne le zrelih glav, temveč tudi mlada srca. Zrelih glav klerikalna stranka res ni pridobila in to sama dobro občuti; štreberji so zreli, ampak štreberji so; zato se je s toliko večjim ognjem spravila nad tisto kmetisko ljudstvo, ki živi v temi in nad tisto mladino, ki se ne vidi. Vse to bi bilo v redu, bila bi pač stvar političnega boja. Ni pa v redu in ni le stvar političnega boja tisti način, po katerem nameravajo Lampetovci ukleniti slovensko mladino v zarjavele papirske verige. O tem pristno klerikalnem načinu je treba resne besede.

Lampetovci in Krekovci so se najbrž domislili, da je fantovska kri vroča in da kipi časih samo zatagadelj, ker je fantovska kri. Nadalje so

se domislili, da se izza časov, ko so škofovski valpti bičali kmečke fante, živi v tisti krvi sovraštvo do gospode; in da je po naruri poti prešlo to sovraštvo na gosposke meščane in navsezadnje celó na delavce, tlačane teh gosposkih meščanov. Naposled pa so se domislili, da ima mlad človek veselje do parade, veselje do deklet in veselje do vina. In na vsa ta spoznanja zidajo svoje delo.

Svoje mladinsko delo zidajo na kulturno zaostalost, na spolno pohajkovanje, na veseljaštvo in na pijanost!

Neki Terseglav, uslužbenec klerikalne stranke, je še nedavno v Komendi pozival mladino na boj proti učiteljem. Njegove besede se niso dale drugače razumeti, nego da naj fantje pretepo učitelja, ki ni župniku pogodi. Z bolj prikritimi besedami je to v Škofji Loki povedal tudi dr. Krek, ki je v parlamentu demokratičen, ob slavnostih poetičen, na shodih pa škornjasto sirov; tako preziduje žida, ki piše «nach rechts» in piše «nach links». Najbolj jasen pa je bil neki fant, ki je zadnjič govoril v Škofji Loki «v imenu mladine». Ta je kar nakratko povedal, da treba mladino izpred šolskega praga v farovž privleči. Zato namreč, da kar najbrže pozabi, kar se je bila v šoli naučila. Parola velja: ven iz šole, stran od knjig, Alojzij in Marija; pojdi ter se poljubi v farovžu!

Ni šala: poljubi se, pa pojdi v franže morala, pojdi spoved, pojdi vera, pojdi dostojnost — ampak poljubi se v farovžu in nikjer drugje! Gre se za stranko, vse drugo v jarek!

Nam, ki nas zmerjajo za breznarodne, se ne gre samo za stranko. Gre se nam za to, da naš narod ostane zdrav, da se ne polampeti duševno in telesno, predno ga novo življenje ne povzdigne tja, kamor sodi — med kulturne narode! Zato nam je od srca žal, da kmetiški fantje, ki se ne vedo, kaj in kaj da so, kolovratijo za Gostinčarjem in Krekom, zato ker sta jim bila oblekla rdeče srajce; žal pa nam je predvsem in nadvse, da prirojeno moralno dostojnost našega kmetijskega

ljudstva izprijaajo in pohujšujejo katoliški duhovniki. Zakaj treba bo nekaj let, da se bo popravilo, kar so v značaju slovenskega kmeta pokvarili klerikalni politiki.

To zavedno in načelno postrupljanje ljudstva ne bo trajalo dolgo. Delavstvo se je vzdramilo — vzdramila se je že tudi delavska mladina; zakaj spoznala je, da pod črnim talarjem pogostoma ni drugega nego smrad. Parfimiran je s socializmom, diši pa vendarle po papeski tiari. Mi nimamo prav nobene bojazni pred to «mladinsko organizacijo» klerikalne stranke; znamo se braniti in znamo tudi napadati; zakaj jasen je naš cilj. Etini strah, ki ga imamo je ta, da bo nekaj kmetijskih mladeničev in deklet začasno moralno pokvarjenih. Naša skrb bo, da ta čudnopobožna «organizacija» ne dojde v prebohotno cvetje!

Turčija.

Le nekaj je čudno. Nepričakovano kakor potres pride iz Turčije poročilo o zmagoviti revoluciji, o ustavi, o volitvah za parlament, o amnestiji, o tiskovni svobodi, o sultanovi prisegi. Mi pa citamo ta poročila, nenadjana, preseneljljiva, pa pogledamo nekoliko debelo, ampak komaj da se čudimo. Če je kaj pod solcem senzacionalno, je senzacionalna turška revolucija. Treba se je le spomniti, kakšno je bilo splošno mnenje o Turčiji pri nas in večinoma po vsej Evropi. Nihče je ni smatral za državo, ki bi mogla biti le količkaj podobna evropskim državam. Nihče si ni znal napraviti prave slike, pa tudi poskušal ni skoraj nihče; ampak kar si je kdo sploh predstavljal, je bilo slabo, na pol smešno, na pol žalostno.

O nekakem mladoturškem gibanju se je včasih kaj čitalo. A tudi o njem se ni vedelo nič pravega; večinoma so ljudje mislili, da hočejo Mladoturki doseči pravico, piti vino in voditi žene brez odličnih zavojev v javnost. Kdor pa je kaj vedel o političnih ciljih Mladoturkov, jim ni priznaval

PODLISTEK.

Strahovi.

Svarilo vsem rodoljubnim Slovincem.

Opomin vsem dobrim katoličanom.

V.

Vzrok.

Pravovernim katoličanom je lahko. Ni se jim treba mnogo ukvarjati, če hočejo vedeti, zakaj ni popolne sreče na svetu. Naj bi Adam in Eva ne bila grešila, pa bi bila še danes v paradizu, kjer ni bilo nikakršnega pomanjkanja. Košček jabolka je torej kriv, da morajo ljudje trpeti zlo v vseh mogočih podobah.

Katolicizem je velik in močan, ampak ljudem vendar navadno ne zadostuje njegovo tolmačenje. Naši starši v raju so okusili sad poznanja in od tistih dob nas preganja apetit. Tudi mi bi radi spoznali, a lepa pravljica o paradizu nam ne pomaga v tem. Če smo vsi Adamovi sinovi in zaradi njegovega greha obsojeni, nam ne gre v glavo, kako da je kazen tako neenaka. Kako da ima eden za kazen palačo in vilo ter pet milijonov dohodka na leto, drugi pa beraško malho in žandarja za petami.

«V potu svojega obraza si boš služil kruh» — je bilo rečeno človeku. Morgan je človek, knez Švarcenberg je človek, Pij X. je človek, učitelj Tesnopasnik je človek, zidar Strmogled je člo-

vek. To je prirodoslovna resnica. Ampak kje je ostala ona druga resnica o potu in kruhu? Težko bo kdo videl Morgana, Švarcenberga, Pija in še marsikaterega takega, da bi se potil za svoj kruh, kateremu bi navadni ljudje najbrže rekli pogača in pečenka. Tesnopasnik in Strmogled se pa pogostoma potita tudi brez kruha.

Bodisi torej že kakorkoli s katekizmom — zadoščati nam ne more njegovo razlaganje. Če hočemo spoznati vzroke, se moramo že nekoliko potruditi, da jih najdemo. Ampak le nikar strahu; tako težko to ni, kakor junastva kraljeviča Marka.

Da more živeti, potrebuje človek predvsem hrane, obleke in stanovanja. Če ima vse to, je njegovo življenje še borno. Ampak če nima hrane, tedaj sploh ni življenja.

Vsi vemo, da se živež prideluje z delom. Če bi komu podtikali, da ne vé tega, bi bila žalitev nesramna. O puščaynikih pripovedujejo, da so živeli ob koreninah in kobilicah. Ampak malokdo ima tako dober želodec. Še takemu mesu, kakršnega je jedel kralj Atila izpod svojega sedla, bi se ne privadil vsakdo in še tistega ni bilo brez vsega dela.

Na vsak način pa je treba dosti dela za vsakdanji «kruh», ki ga potrebujejo količkaj civilizirani ljudje.

Ampak česa je treba za delo?

Zmožnosti na vsak način; zdravih rok, zdrave pameti, primerne znanja. Toda čudno: Človek

ima lahko vse to, pa vendar — nima dela. Strašno neumno je to slisati. Če hočem delati, kdo bi mi mogel braniti? Krepak sem, mlad, znam, kar je treba — in vendar? Prijatelj, in vendar ne smem delati, če ti ni dovoljeno. Če se ti ne da dela! Nezaslišana logika je to, pa je vendar oficialna logika kapitalistične družbe. Delati se mora po božjem in človeškem zakonu; angel je napovedal človeku pot obraza njegovega, postava preganja človeka, ki mu smrdi delo — seveda le tedaj, ako je revež. Ampak — prepovedano je delati, če se človeku ne podeli delo!

Kako je ta očitna blaznost mogoča?

S samimi rokami in s pametjo se ne more delati nič. Treba je tudi snovi, n. pr. za kruh moke, drože, soli i. t. d., za moko žita, za žito semena; razven tega pa delavnih sredstev. Tudi če imam vso tvarino za kruh, ga ne morem zmesati, zmesati in speči s palci na dlani, ampak treba je za to raznih priprav.

Teh pa nima tisti, ki bi rad delal, ampak drug človek, ki se mu pravi gospodar. Če hočem delati, ga moram prositi, da mi dovoli. Ako pravi «ne», je pa «ne»; in če pravijo vsi mojstri, kar jih vprašam, «ne», mi ne pomaga živ krst, da bi delal in izpolnil božjo postavo. A če ne dobim dela, tudi nimam kruha. In tako je moj obstanek, je moje življenje v rokah drugih ljudi, ki morda sami ne znajo, kar znam jaz, ki pa oddajajo delo

množe resnobe, zlasti pa ni verjel, da bi imeli kaj simpatij in pristaveh med prebivalstvom, ki velja splošno za flegmatično, fatalistično, leno in čez mero konservativno.

Priprav za kako revolucijo ni bilo opaziti nikjer. Vse je prišlo torej zares kakor pravo presenečenje. In vendar se opaža med ljudstvom tako malo globokega začudenja, kakor da bi se vsemu svetu zdela turška revolucija z vsemi posledicami najnavadnejša, najumevnejša reč pod nebom. Skoraj bi se lahko reklo, da je ta ravnodušnost še bolj čudna, kakor revolucija sama.

Ampak tudi kar je najbolj čudno, ima svoj vzrok; in nikakor se ne more reči, da so ljudje v dobi kraljev kumar veseli, če imajo v časopisu sploh kaj čitanja vrednega. Saj stvar vendar ni tako vsakdanja. Ne le, da je prekucnila turška revolucija tako rekoč vse pojme, ki so živeli po Evropi o sultanovi državi, ampak povzročila je tudi tako velikanske spremembe, da si bodo imeli ne le padišahovi, ampak tudi političarji vseh velevalstij kaj beliti glave z njimi. Po vsem bi torej bilo največje začudenje bolj razumljivo, kakor navidezna ravnodušnost, ki vlada povsod izven diplomacije.

Vendar pa je lahko uganiti glavni vzrok te ravnodušnosti. Demokratično mišljenje se je po vsej Evropi že tako utrdilo, da se nam zdi pomanjkanje konstitucionalizma v kaki deželi bolj čudno, kakor pa zmaga ustavnosti, pa če bi prišla vest o njej iz Kitajske ali pa odkoder koli iz Afrike. Prepričanje, da je absolutizem nemogoč, tiči v naših možganih kot plod stoletnega duševnega in političnega razvoja narodov. In to splošno mišljenje množic je najresnejši moment vsem, ki imajo še avtokratične muha.

Hladna kri, ki je sprejela vesti iz Turčije, pa ne more nikogar tako zadovoljevati, kakor socialno-demokracijo, najodločnejšo bojovnico na polju napredka in svobode. Zmaga turške revolucije je tudi močan argument proti nasprotnikom socialne demokracije, ki trdijo ob vsaki priliki, da je socializem nemogoč. Če je bilo mogoče, da je v državi tako zakrknjene in zavarovane avtokracije, kakor v Turčiji, zmagala revolucija; če je bilo mogoče, da so vodili revolucijo častniki, ki veljajo po vsem svetu za najzanesljivejše oprode konservativizma in reakcije, tedaj ni noben cilj svobode nemogoč. Kadar dozori čas za socializem, tedaj ga tudi bajoneti in topovi ne preprečijo. Tudi to uči turška revolucija.

Politični odsevi.

Češki deželni zbor bo sklican med 10. in 14. septembrom. Ker ima biti približno takrat sklican tudi moravski deželni zbor, je skoraj gotovo, da ostane doba od srede septembra do konca oktobra deželnim zborom za njih posvetovanje.

po svoji volji, ker — so gospodarji delavnih sredstev.

No, kruh se izdeluje še marsikje v malih pekarnah. Ampak pomislimo na druge potreščine, ki jih vsotvarja delo s pomočjo velikih, velikanških in dragih delavnih sredstev, s pomočjo ogromnih strojev v ogromnih tovarnah. Polagoma izpodrivajo taka velikanška podjetja sploh proizvodnjo v malem. Nekdaj si je vsakdo naročeval hlače in suknje pri mojstru krojaču, ki je imel nekoliko igel, vatel, škarje, gladilo, niti, pa mu je to skoraj zadostovalo. Pa je prišel stroj za šivanje in mojster, ki ni hotel zaostati za drugimi, si ga je moral omisliti. Pa se je stroj povečal, prišli so še drugi, komplicirani stroji. In danes je tako: Če imam dovolj denarja, si postavim velikanško poslopje, namestim vanje čudovite stroje, najamem ljudi, ki znajo ravnati z njimi, v skladišče naložim ogromne kupe suknja in drugega blaga in tedaj se začne: V eni sobani režejo delavci rokave, v drugi hlačnice, v četrti jih sestavljajo v stroji, v peti delajo žepne in na krajih se skladata gotove obleke razne mere, pa gredo v prodajalnice, krojaški mojstri pa stiskajo pesti, ko gledajo, kako hodijo njih nekdanji odjemalci v tovarniško prodajalno, oni pa — nimajo dela.

Ne le delavec, temveč tudi mojster ne more delati, če ga je volja, ampak če dobi dela. In če ga dolgo ne dobi, izgine vsak razloček med njim in delavcem, končno je sam proletarec, kakor oni in mora iti prosit v tovarno, ki ga je uničila za delo. A če v tovarni nočejo, jih ne prisili nihče, da mu dajo dela.

Dalje.

Na Hrvaškem vlada še vedno baron Rauch, toda njegovi dnevi so baje že štet. Govori se, da bo grof Miroslav Kulmer njegov naslednik. Če bi se to uresničilo, bi Hrvaška dobila klerikalno vlado. Grof Kulmer je »patriot« starih šol, nekdanji obzoraš, prijatelj visoke duhovščine in moderne ideje so mu precej neznane.

Hrvatski poslanec Supilo, duševni vodja hrvaško-srbske koalicije in oče znane reške resolucije, je na nekem shodu v Delnicah nasvetoval novo taktiko in jo priporočal tudi v svojem »Novem listu«. Po njegovem mnenju naj bi hrvaški sabor ne volil več delegatov za budimpeštanski parlament, o čemer bi baje spravil Madžare v veliko zadrego. To stališče so od nekdanjih zagovarjal starčevićanci, a koalicija ga je vedno pobijala. O Supilovem nasvetu se vodstvo koalicije še ni oficijelno izrazilo.

Srbski cerkveni sabor, ki je kompetenten za avtonomno srbsko-pravoslavno cerkev na Hrvaškem in Ogrskem ter za srbsko konfesionalno šolstvo, se je v torek sešel. Prva naloga tega kongresa je volitev patriarha. Ker je kraljevski komisar Günther dejal, da se nobeno drugo vprašanje ne more reševati, dokler ni končana volitev patriarha, je samostalni poslanec Muračević protestiral proti takemu vsiljevanju, sklicujoč se na statut, po katerem ima metropolitanski svet sestavljati dnevni red. Kandidat vlade za patriarha je dr. Lukijan Bogdanović, radikali so sklenili glasovati za vršaškega vladiko Zmejanovića, samostanci pa za vladiko Grujića. Volitev bo dne 1. avgusta.

V srbski skupščini je napredni poslanec Novaković opozarjal vlado, da prihajajo v vedno večjem številu oboroženi Bulgari čez mejo in da se prikazujejo avstro-ogrski vohuni ter je vprašal, kako vplivajo taki dogodki na razmerje z Avstro-Ogrsko in z Bulgarijo. Minister za zunanje zadeve Milanović je odgovoril, da so razmere Srbije z vsemi sosednimi državami dobre in korektno. Kar se tiče vohunov, je srbska vlada tej prikazni posvetila svojo pozornost; slučaj, ki so se primerili, pa niso bili tako resni, kakor so pisali časopisi.

Mladoradikalec Petrović je interpeliral zaradi avstro-ogrskih trgovinskih pogodb; minister Milovanović je odgovoril, kar je njemu znano, da sta avstrijski in ogrski parlament pooblastila svoji vladi, da uveljavita trgovinski ugovor.

Korupcija v italijanskih vladnih krogih. Cel kup knjig in brošur je izšlo v poslednjem času, ki skušajo oprati nepošteno zapravljjanje državnega denarja od strani bivšega naučnega ministra Nasija. Koderkoli se pokaže, ga pozdravljajo in proslavljajo kot mučenika, dočim je prav navađen slepar, ki mu je ugasnila slednja iskrica poštenja. In kako ga opravičujejo? Saj so drugi še bolj kradli! pravi, kar poglejte jih: Grimaldija, Martinija, Baccelija. V primeri z njimi je bil Nasi vesten — administrator. Eden je razsipaval denar naučnega ministristva med rimski »polsvet« s tem, da je nočne ptice vpisaval kot »učiteljice«. Martini, kasneje guverner v Eretriji, je izrabljaj državne tajnosti za borzijske spekulacije, dočim je Baccelli podpiral z državnim denarjem svojo zlahto. Na ta očitek je odgovoril, da se zaradi takih smešnih bagatel ne spušta v polemiko...

O dogovorih v Revolu, kjer se je francoski predsednik Fallières sešel z ruskim carjem, so znane posameznosti. Zaradi spremenjenih razmer v Turčiji ne misli Rusija sedaj naznanjati svojih predlogov, tičečih se Macedonije, v Carigradu. Glede Perzije je baje med Rusijo in Anglijo popoln sporazum, čeravno je bila Anglija nejevoljna, da je dobil ruski polkovnik zapovedništvo nad šahovimi kozaki. Ruski minister za zunanje zadeve Izvolskij je dal poročevalcu pariškega »Matina« sledečo izjavo: »Rusija in Francija gresta povsod roko v roki. Ugovor, ki je bil lani sklenjen, z Anglijo, velja danes povsod kot pogodba, ki ima mirovne cilje. Naše na potrebi in tradiciji utemeljeno prijateljstvo z Nemčijo je preveč naravno prijateljstvo med dobrimi sosedi, da bi se smel zaradi tega kdo vznemirjati. Ali nad vsakim našim prijateljstvom in nad vsemi dogovori z drugimi deželami je naša zveza s Francijo, katere naravnost in korist za svetovni mir mora priznati vsakdo.

Nemški cesar Viljem se je dne 29. t. m. vrnil v Nemčijo in se izkrcal v Swinemünde.

Angleški kralj Edvard pride dne 12. avgusta v Isl obiskat avstrijskega cesarja.

V portugalskem parlamentu je poslanec Costa zahteval, naj se zapro in obtožijo bivši ministri, ki so bili člani Francovega kabineta, češ da so zakrivil revolucionarne dogodke in umor kralja.

Republikanski kandidat Taft za mesto predsednika Zedinjenih držav je imel v torek v Cincinnati govor, s katerim je sprejel kandidaturu in izjavil, da bo deloval v Rooseveltovem zmislu, ki priporoča zakone o železnicah, tarifnih in trustih.

Egipčanska narodna stranka je priredila v Kairu velike cestne demonstracije, ker so zaprli urednika lista »Leva«, češ da je ščuval proti vladi.

V Perziji se revolucija nadaljuje. Središče punta je mesto Tebris, kjer se neprenehoma ponavljajo boji.

Perzijski šah se masčuje nad svojimi nasprotniki. Kan Ikbal es Saltaneh je prevzel upravo

okrajev Salmas Kaj in Maku ter je dal takoj zapreti voditelje ljudskega gibanja. Bogati trgovci so zadovoljni s šahovo zmago, med ljudstvom je splošna nezadovoljnost.

V republiki Honduras v centralni Ameriki je izbruhnila revolucija. Zaradi tega je dobila križarka Zveznih držav »Milwaukee« iz Washingtona nalogo, da odide v honduraski zaliv Amapala. Zvezne države se rade vmešavajo v zadeve drugih ameriškanskih držav, ki pa niso nič kaj vesele tega protektorata, ker se boje, da se bo severni stric za tako »pomoč« prejel ali slej tako naplačal, da malim državicam ne bo moglo biti všeč.

Socialni pregled.

Shod za dnevni šolski pouk obrtnih vajencev.

Podružnica ljubljanske zveze kovinarjev je sklicala javen shod v nedeljo, dne 26. julija t. l. v gostilniške prostore gosp. Franca Pocka, Florijanske ulice št. 6. Shod odpravi načelnik podružnice sodrug Jožef Slamnjak ob 1/10. uri dopoldne, in podeli sodrugu B. rdajsu besedo k dnevnemu redu. Razmere vajencev in obrtnonadaljevalne šole. Govornik očrta nedostatke od strani obrtne oblasti, ki vse premalo gleda na to, zakaj da so pravzaprav vajenci pri mojstrih in da bode potreba delavstvu imeti malo več pozornosti, ako ne bodo drugi skrbeli za to. Delavnega časa in nedeljskega počitka nekateri mojstri sploh ne poznajo za vajence; pretežno prevažanje in slaba hrana morita vajence; uporablja se jih tudi za vsa druga dela kot za tista, za katera so določeni. Poleg tega pa daje še šola malo koristi, dasi bi lahko nudila veliko več. Po daljši razpravi o stvari prečita — sledečo resolucijo:

Slavni šolski odbor obrtno nadaljevalne šole v Ljubljani se ponovno pozivlja, dasi je že sklenil l. 1903 pametno odredbo, da se prestavi večerni pouk na popoldanske ure med dnevnim časom, da to nemudoma izvede. Ta sklep, ki odgovarja v polnem obsegu človekoljubja in duhu časa — takrat sicer ni bil všeč ljubljanski kovinarski zadrugi mojstrov, ki so se iz globe brezbriznosti za to, ali se naj vajenci kaj nauče ali ne, postavili proti temu. Deželna vlada pa je zato ta sklep šolskega odbora ovrgla. Današnji shod pozivlja zato še enkrat šolski odbor, da se postavi zopet na svoje prvotno stališče. Svojo zahtevo motivira navodno:

1. Vajenci so nezna, komaj ljudski šoli odrasla, v razvoju še tako po duševni kakor telesni strani še malo razvita bitja, ki se nikakor ne smejo postaviti z odraslimi delavci v eno vrsto. To, da so celo po 11 in 12 ur na dan v delu v zakajenih, brezračnih in čisto vsem sanitarnim zahtevam nasprotujočih delavnicah, je samoočebni za človeški organizem škodljivo.

Dečko postane top in je nezmožen za vsako uspešno duševno delovanje. Zahtevati, da bi deček, čegar fizične in duševne moči so vsled celodnevnega dela popolnoma izčrpane, še po delu ob 6. uri zvečer v atmosferi šolskih sob, pazno in z uspehom sledil stvarnemu pouku učitelja, bi bilo neusmiljeno in duhu časa neprimereno, posebno če se pomisli, da je ponekod — tako v Postojni dnevni pouk, že uveden. Podjetniki sami uvidevajo, da imajo od te reforme korist ne le vajenci, temveč tudi mojstri; ker vajenci boljše in hitreje opravljajo svoja dela. V Zagrebu imajo popoldanski pouk do 6. ure in enako po drugih mestih. Iz ljudskozdravne strani je torej sklep šolskega odbora obrtne nadaljevalne šole iz l. 1903 popolnoma opravičen.

2. Napredujoča tehnika, kakor moderna kultura sploh zahteva celega človeka. Razmerje med vajencem in mojstrom je velike odvažnosti za najbližje bodočnost mladega pomočnika. S tem, da stopi vajenec pri mojstru v službo, se zaveže njemu delati, in ga s tem odškodovati za eventualen trud in izgube, mojster pa prevzame obveznost, da napravi iz njega dobrega in sposobnega strokovnega delavca. Zato bi bilo zelo neumestno da, vnebovpičujoče, siliti ta mlada bitja po končnem delu v šolsko klop in jim s tem jemati veselje do učenja sploh. Tudi tu je opravičena zahteva dnevnega pouka že iz pedagoškega stališča, posebno če, če se pomisli, da je pouk ob večernem času naporen tudi za učno osebo, ter zvezan z mnogoterimi težkočami in stroški, in to vse ob neznatnih uspehih.

3. Najmanj pa se da sklepu slavnega šolskega odbora ugovarjati s socialnega stališča. Vajenci so sicer v kontraktinem razmerju z delodajalcem, smatrati pa se nesmejo za delavce, ki naj bi oddajali brezplačno svojo moč. Pouk je odškodnina vajencu za njegovo delo. Večerni pouk je smatrati za podaljšanje delavnega časa, torej za čezurno delo; posebno strokovni pouk, kakor risanje, modeliranje i. t. d. ki se ga uči vajenec tudi v mojstrovno korist, je smatrati za takšno. Večerni čas je že po naravi določen v razvedrilo in odpočitek.

Vsled navedenih vzrokov zahteva današnji shod sledeče: Sklep slavnega šolskega odbora obrtno nadaljevalne šole z leta 1903 in letošnji glede obiskovanja obrtno nadaljevalne šole s strani vajencev z dodatno spombo — da se nedeljski pouk popolnoma opusti in se da vajencem nedeljski počitek,

obenem za vse stroke, naj se obdrži pravov-
ljudnim. Pristojna oblastva pa naj poskrbe, da bodo
delodajalci strogo v tem oziru svoje dolžnosti iz-
vrševali, ker le s tem, da se dá delavcu že v mla-
dosti dovolj prilike za izobrazbo, je mogoč zdrav
in koristen ljudski naraščaj. Obenem pozivlja shod-
gg. delodajalce in zadrugo, da uvažujejo zgornji
sklep šolskega odbora.

Na znanje sodrugom!

Tisti, ki žele referente za politične shode, naj
naslovijo pisma:

**Tajništvo jugoslovanske socialno-demo-
kratične stranke**

v Ljubljani

Dunajska cesta 20.

Tisti pa, ki žele referente za strokovne shode,
naj pa pišejo na naslov:

Anton Kristan

strokovni tajnik

v Ljubljani

Dunajska cesta 20.

Na predsednika strankinega izvrševalnega od-
bora pa je naslov:

Ethin Kristan

pisatelj

v Ljubljani

Cesta na južno železnico 26.

Prosimo sodruga, naj si zapomnijo te adrese.

Umetnost in književnost.

Janez Trdina: Bajke in povesti. Pred
kratkim je izšel v založbi L. Schwentner v
Ljubljani četrti zvezek bajk in povesti, ki se mora
vsem prijateljem zdravega berila prav toplo pripo-
ročati. Lahko se reče, da je pomen Janeza Trdine
za slovensko književnost, pa tudi za slovensko kul-
turno življenje sploh vse premalo znano, zlasti pa pre-
malo cenjen. S Trdinom izgubili smo Slovenci mnogo
več, nego sami vemo. Da je bil izvrsten stilist, je
precej znano, tudi se se ve, da je poznal narodno
življenje kakor malo kdo. Malo pa jih je, ki bi
vedeli, kako velikansko literarno delo je izvršil in
vprašanje je, če je sploh že kdo vse bral, kar je
spisal. V njegovih še neobjavljenih rokopisih so
zakladi, ob katerih bodo čitatelji strmeli, ko bodo
dotiskani. V četrti knjigi bajk in povesti se nam
kaže Trdina zopet kot vzoren stilist in kot humo-
rist, ki mu menda ni para med Slovenci. Kdor ni
čital Trdinovih spisov, ne sme reči da pozna slo-
vensko literaturo. Humoreske, kakršna je n. pr.
ona o Stražanih, so nedosežne. Sodruga. zlasti
pa našim knjižnicam, toplo priporočamo nabavo te
knjige, ki mora razveseliti vsakega čitatelja. Trdi-
novi spisi so tudi prava zakladnica narodnega
jezika.

Domače stvari.

Klerikalci na Krausjem so postali, odkar
jim je za deželni zbor zagotovljena absolutna ve-
čina, doskrajnosti prevzetni, pa tudi — nepredvidni.
Pa to ni čudno. Samo velike duše ostanejo modre,
če dosežejo cilj ali dobe veliko moč v roke. Male
duše pa so se vedno znašale nad vsakim, če so
dobile priliko za to. Klerikalnim časopisom se ni-
koli ni moglo očitati pohlevnosti; ampak tako ro-
bati in agresivni še nikdar niso bili, kakor doslej.
Glavna nota njih pisanja je žuganje; vsemu žu-
gajo, kar ni klerikalno, če se brezpogojno ne pod-
vrže klerikalizmu. Od učiteljev n. pr. ne zahtevajo
vestnega izpolnjevanja šolskih dolžnosti, temveč
poklekanje pred klerikalnimi konfejami in oprav-
ljanje klerikalnih služb. Če ne — klerikalci nosijo
zvonec v deželnem šolskem svetu... In kakor z
učitelji, je tudi z drugimi: z uradniki, z raznimi
uslužbenci i. t. d. Ta teroristična taktika je pač
nad vse gnusna, ampak nikakor ne moremo reči,
da nas kaj peče. Klerikalci namreč nimajo boljšega
sredstva, če hočejo priti trikrat hitreje s konja dol,
kakor so prišli na njega gor. Dokler so mogli ho-
diti pred narod z zlagano pozo preganjanega pra-
vičnika, so si marsikje pridobili simpatije, ki jih je
rodilo čisto usmiljenje. Ampak nadaljujejo naj le
s terorizmom, pa se bodo kmalu seznanili z od-
porom, kakršnega še niso bili vajeni. Mogoče je že,
da pade nekoliko slabotnejšev. Egoistov, ki obračajo
plašč po vsakem vetru, je bilo tudi med Slovenci
vedno. Ampak narodova množica ima zdravije
jedro kakor mislijo Lampeti in Šusteršiči. Treba je
le, da se ji odpro oči in — hvalabogu — kleri-
kalci so jim jih s svojo gorjupo sirovostjo že sami
začeli odpirati.

Protekcije, ki jo uživa klerikalizem, zlasti
odkar je Beck šef, Geßmann pa član avstrijske
vlade, cvete tudi v Ljubljani, kar skoraj ni čudno,
ako pomislimo, koliko moči imajo klerikalci v de-
želi. V soboto je bila pred deželnim sodiščem v
Ljubljani zanimiva obravnava, ki nekoliko spominja
na začetke Wahrmondove afere. Protestan-
tovski župnik dr. Hegemann je svojčas spisal
brošuro o božanstvu Jezusovem, zaradi katere so

ga jeli klerikalci strastno napadati. Na to je spisal
drugo brošuro, da obrani svoje stališče. To je dr-
žavno pravdnštvo zaplenilo. deželno sodišče pa je
potrdilo zapleno. Proti konfiskaciji je dr. Hegeman
podal vzklic in to je bil povod sobotni obravnavi,
ki se je končala s tem, da je sodišče dvignilo kon-
fiskacijo glede nekaterih zaplenjenih mest, glede
drugih pa jo je potrdilo. Zastopnik državnega prav-
dnštva se je močno trudil, da bi dosel potrdilo
konfiskacije v polnem obsegu, pa se mu je v go-
rečem pledoješi izmuznila zelo značilna beseda.
Dejal je, da so nekatera mesta brošure skoraj žal-
ljiva za katoliško cerkev. To je dragocena izjava,
kajti če je v knjižici kaj «skoraj žaljivega», tedaj
bi radi vedeli, čemu vruga je bila brošura sploh
konfiscirana. Avstrijski kazenski zakonik res ni
vzoren, ampak paragrafa o «skorajšnji žalitvi» vendar
nima. Dr. Hegemann je v svojem govoru dejal, da
bi bila taka konfiskacija nemogoča v vsaki drugi
evropski državi, izvzemši Španijo in v tem mu
moramo pritrditi. Ne da bi videli v stališču pro-
testantovskega župnika, ki se zgraža nad Voltairom,
Nietzscheom, Straussom i. t. d., vrhunec svobodno-
miselnosti; ampak to je res, da ga ni zakona, ki
bi priznaval katoliški cerkvi in njenim nazorom
kako izjemno stališče. Ni ga zakona, ki bi pre-
povedoval izražanje kateregakoli, četudi cerkvi dia-
metralno nasprotnega nazora, bodisi v polemičnem
tonu. Edino, kar prepovedujejo naši zastareli in ne-
zmisljeni paragrafi, je poniževanje in zasme-
hovanje. Če tega ni v Hegemannovi brošuri —
in zelo kaže, da res ni — tedaj je vsaka konfi-
skacija neutemeljena. Ampak gre se za katoliške
dogme, za katoliške popi, a klerikalni vpliv je
v Avstriji res tako velik, da je ves oficijelni svet
vedé ali nevedé pod njegovo sugestijo in tudi sod-
niki imajo občutek, da je njih naloga varovati
klerikalizem. To pa ni res; oni imajo varovati samo
postavo.

Nesreča na brodu v Tacnu. V nedeljo zjutraj
so se peljali romarji na Skaručno in dospeli okoli
4. do broda v Tacnu. Ko je voznik zapeljal voz z
romarji na brod, sta za vozom stali 58 letna Ce-
cilija N., po domače Lozarca iz Grabna pri Do-
bravi in 14 letna Nežika Plečnikova iz Brezja pri
Dobrovi štev. 47. Ko sta po domnevanju romarjev
hoteli iti sredi Save na voz, sta padli v vodo.
Deklica je takoj izginila pod vodo. Lozarca pa se
je par minut borila z valovi in obupno klicala na
pomoč, potem pa je tudi ona izginila v reki. Lo-
zarca so dopoldne potegnili blizu Gameljnov vso
obtočeno iz vode. Plečnikove pa baje še niso
našli. Karakteristično je pri nesreči to, da nikomur
izmed romarjev ni prišlo na misel, da bi bil skušal
rešiti ponesrečenki in celo brodar, ki je gotovo
moral opaziti nesrečo, se ni nič brigal za kako re-
šitev in plovil naprej do kraja. Ko so bili romarji
na drugi strani, t. j. na levi, so nekoliko časa sli-
ob vodil, potem se pa odpeljali na Skaručno. Še celo
lastna deklina mati se ni dalje brigala za pone-
srečenega otroka, ampak se odpeljala z drugimi
romarji naprej. — Povedano bodi, da posnemamo
poročilo po «Slovenecu». Tudi njemu se torej zdi
značilno, da pade dvoje ljudi v vodo, pa se
izmed celga krdeča romarjev nihče ne zmi-
ni za rešitev ali vsaj za kak poskus rešitve. Da, to je
gotovo značilno. Človek bi mislil, da so ljudje, ki
hodijo na božje poti, posebnó dobri kristjani in
od dobrih kristjanov bi pričakoval, da ne ostanejo
brezčutni, kadar je kdo v smrtni nevarnosti, temveč
da pokažejo prav tedaj dejansko krščansko ljube-
zen. Koliko je torej vredna, tista krščanska vzgoja,
s katero se klerikalci tako postavljajo, kakor člo-
vek brez nje sploh ne bi bil človek? In kje ostane
vzgojevalna in oplemenjevalna moč romanja? Da,
da, ljubi «Slovenec» — značilno je to!

Requiescat in pace! V svoji zadnji številki
je klerikalni «Slovenski Meščan» naznanil, da pre-
neha izhajati. Nebodigatreba je bil po zadnjih de-
želnozborskih volitvah ustanovljen z namenom, da
bi klerikalci, ki so spravili že vse kmetске man-
date v svojo bisago, osvojili tudi še mesta. Začet-
koma ni «Slovenski Meščan» hotel pokazati svoje
prave barve, ni pa bil tako spreten, da bi bil znal
zatajiti svojo klerikalno provenienco, ki se je po-
kazala že v prvi številki, potem pa od tedna do
tedna bolj očitno. Toda «Slovenski Meščan» ni bil
samo klerikalen. I. dal je tudi tisto klerikalno last-
nost, katero skrivajo blagoslovljeni temnjaški poli-
tiki, kolikor le morejo: «Slovenski Meščan» je bil
kapitalistično in protidelavsko glasilo
sans phrase. Nikjer se ni tako odkrito in nesramno
zagovarjala in propagirala protidelavska tak-
tika, boj proti koalicijski svobodi, proti socialnim
reformam, proti delavskim organizacijam, kakor v
«Slovenskem Meščanu». Njegovim vejam ni bilo
vsajeno, da bi se dotaknile neba, s svojo zadnjo
številko je vzel slovo od življenja. Videti je, da so
prišli klerikalci do tistih mej, ko ne morejo več
osvajati novih zemljišč. To pa kaže, da bodo kmalu
moralí začeti braniti, kar imajo in po zgodovinski
logiki je to začetek konca. Nkoli ne bo več mo-
goče, da bi oblekli kuto vsemu slovenskemu na-
rodu.

Hribarjeva ekonomija. Kako daleč je zape-
ljala Hribarja njegova pregrešna ljubezen do ljub-
ljanskih mesarjev, so Ljubljancem opazili na zadnji
občinski seji. Za te uboge mesarske sirote se je
Hribar podal celo na opolzko pot — gospodarske
vede. In glej, komaj dobro stopi na to pot, že

ima osmo modrost ta modrijan v žepu. Takoj jo
je izustil: Vzrok sedanje draginje — vi-
soke mezde in plače in edino vspešno
sredstvo proti draginji je iskati v zni-
žanju mezd. Se bo nemara vjemalo. Zdaj saj
vemo, zakaj Hribar tako proketo slabo plačuje
svoje uslužbence v «Slaviji» in «Kreditni banki»,
zakaj ne privoščí mestnim delavcem, ki so trpini
vseh trpinov, boljše mezde. Proti draginji se bori!
Zdaj vemo, zakaj glasuje proti znižanju sladkornega
davka in proti vsem ljudskim postavam v držav-
nem zboru. Proti draginji! Ampak konsekventen
pa je, Hribar!

Mesto strašnega zločina je bil v ponedeljek
Trst. Slučajno se je našla v morju odseka ženska
glava in ko je policija vsled tega poizvedovala
dalje, je našla v stanovanju bivšega Lloydovega
uradnika Julija pl. Föderansperga v Rojanu
razmesarjene kose ženskega trupla. Izkazalo se je,
da je bila umorjena šanzoneta pevka Lucija Fabri.
Sam zločina leti na omenjenega Föderansperga,
ki sicer taji, a je zaprt. Ker je Fabri imela prihra-
njenih par sto kron in precej lišpa, se misli, da jo
je Föderansperg umoril, hoteč se polastiti njenega
imetja, potem pa se odpeljati v Egipt. Slučaj je
vsekakor nenavaden, kajti čeprav se pripoveduje,
da je bil Föderansperg silovite narave in da je že
marsikaj čudnega počel, je vendar precej gotovo,
da mu ne bi bil nihče prisodil zmožnosti za tako
hudodelstvo. Tipus, kakršnega si ljudje navadno
domišljajo, kadar je govor o zločincu, morilecu, pač
ni bil. Tembolj pa je ta slučaj poučen. Z vso ja-
snostjo kaže, da tiče vzroki zločinov večinoma v
socialnih razmerah in da je največji zločin sploh
tisti kapitalistični red, ki ga sovražniki socializma
ne morejo dovolj prehaliti, ki pa daje sam po
sebi največ povoda hudodelstvu. Ker je uboga
Fabri imela par sto kron in nekaj zlatnine, je mo-
rala umreti! Njen lišp se lahko spremeni v denar,
a denar je v naši družbi ključ, ki odpira najvr-
steje zaklenjena vrata! Kdo si more misliti hudo-
delstva iz dobičkazelnosti v socialistični družbi, v
kateri lahko z delom vsakdo najde ekzistenco in v
kateri bi bil mamon brez vrednosti, tudi če bi si
ga morilec prilastil cele hribe? ... Sedaj je zločin
storjen; policija ima opravka, preiskovalni sodnik,
državni pravdnik ga bo imel in kazenski sodniki
in ječarji, morda še rabelj. Sedaj, ko vse mašče-
valne procedure ne ožive več uboge pevke. Kaj pa
stori ta prekrasna družba, da bi preprečila zločine?
Milijone ljudi peha v bedo in prešerno jim ka-
zoč neprecenljivo bogastvo, jih vodi vsako uro v iz-
kušnjava, od ljudi, ki jih je pahnila v obup, pa
zahteva, naj bodo nepremagljivi junaki! ... Föder-
ansperg je bil plemenitaš, občeval je v «boljših»
krogih in morda bo imela «roka pravice» težak
boj z usmiljenjem, z dvomi o njegovi zdravi pa-
meti i. t. d. Ampak koliko hudodelcev, ki niso plem-
enitega rodu in ki so jim bili vedno odprti le
najnižji in najtemnejši krogi, ne bi bilo nikdar
zašlo v hudodelstvo, če bi imeli socialni red, ki
odstranjuje razloge hudodelstev? ...

Katoliški klerikalci so strahovito občutljivi
ljudje. Če se človek le z dihom dotakne kakšne ka-
toliske dogme, že vzroje in kriče o žaljenju kato-
liške cerkve. Ta občutljivost bi bila umevna, če bi
bili klerikalni matadorji sami bogvé kako delikatni,
kadar gre za nazore nasprotnikov. A znano je, da
v tem oziru nihče ni tako robot in surov, kakor
papisti. Če se človek le zmišlja o sveti trojici, ki
je z matematičnega stališča absolutno neumevna,
že zakroka vse, kar je črnege v deželi. Ampak za-
liti preiskujočo znanost na najsurovejši način, se
zdi klerikalcem popolnoma prav. Kdor čita le ta
kozvana pastirska pisma v znanstvenih vprašanjih
strahovito nevednega gospoda Bonaventure Jegliča,
se mora čuditi, kako globoko zna zajemati iz re-
zervoarja injurij, zasmeševanja in poniževanja. Pa
se bodo morali gospodje vendar navaditi, da je
tudi drugim ljudem njih prepričanje sveto, tembolj
ker imajo drugi navadno res prepričanje, kleri-
kalci pa le dogme in se jim lahko dokaze, da
prav pogostoma sami ne verjamejo, kar trdijo.

Opozorjamo še enkrat na «Porciunkula» dne
2. avgusta v «Narodnem domu». Za dobro kuhinjo
in za dobro pijačo bo po krbel restavrater gosp.
Kržišnik. Pivo se bo točilo po 20 vin. vrček.

Nov argument proti konsumnim društvom.
Konsumna društva leže prekupcem, kramarjem in
branjevcem temeljito v želodcu. Konsumna društva
so kriva vsega zlega — to je zadnja modrost te
sorte in «Slovenski Narod» kot zvest glasnik te
čudne družbe, jo tolče poslednje dni venomer. Da
konsumna društva vplivajo tudi na število po-
rodov, tega «Narod» pa najbrž še ne vé. Var-
stveno društvo za trgovino in obrt v Brunšviku
je poslalo na mestne oblasti vlogo, v kateri krat-
koinmalo zahtevajo, da se uradnikom konsumna
društva prepovedo. Na strani 6. te modre vloge
je brati:

Tudi število porodov v tem mestu
je padlo. Porodi bi se zopet pomnožili in
dovedli skoraj vsem slojem prebivalstvo nov
zaslužek (!) če se konsumna društva
enostavno prepovedo.

Kako zelo si se motil, modri Ben Akiba, ko
si dejal, da ni nič novega pod solncem. Ta argu-
ment je nov kakor cekin, in mi ga «Narodu»
prav toplo priporočamo, namestu obrabljenih starih,
ki itak nič ne zaležejo. Ali nas bo ubogal?

Konkurenca mesarjev. Hribar je v svojem boju za ljubljanske mesarje odsvetoval, da bi mestna občina zahtevala od stojnic po 30 kren mesečno, češ, potem se bo zmanjšalo število klavcev, zmanjšala konkurenca, ter vsled tega poskočila cena. Kje je neki Hribar videl konkurenco? Govoriti bi se dalo kvečjemu o konkurenci na kvišku, ker mesarji zares konkurirajo, kdo bo dražje razpečaval. Za ta argument bodo mesarji Hribarju gotovo hvaležni, še preko groba; vsak mesar — tudi če je že umrl — bo volil Hribarja — vsaj ob volilnih praktikah ljubljanske magistratske gospode!

Poslano.

Pozor!

Pozor!

Čenjenim obiskovalcem

Porciunkule

dne 2. avgusta t. l.

v „Nar. domu“ v Ljubljani

uljudno naznanjam, da se bo točilo pristno vino iz dobroznane kleti g. A. Zajca in sicer dolenski cviček liter po 96 vinarjev in beli stajerski risling po 1 krono 4 vinarje. Pivo iz pivovarne Zalec in Laški trg vrček po 20 vinarjev. Dobra mrzla in gorka jedila po zmernih cenah. Vsaka kakršnakoli pritožba naj se mi takoj naznani.

Z odličnim spoštovanjem

Emil Kržišnik

restavrator „Narodnega doma“.

3-3

KAVARNA

„Unione“ preje „Tedesco“ v Trstu

se priporoča čenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

Priporočilo gostilne v Zagorju.

Podpisana otvoriva 19. julija t. l.

gostilno

ter se priporoča sl. občinstvu, osebno d-lavstvu za mnogobroju obisk. Točilo se bode pristno dolensko in vipavsko vino.

Z odličnim spoštovanjem

Fran in Helena Guna.

Začetek ob pol 9. uri zvečer.

The Royal Wonder Bio

The graettest Bio-Theater of the world.

V soboto 1., nedeljo 2. in
ponedeljek 3. avgusta 1909
velike

predstave

v Ljubljani, v Latermanovem drevoredu.

Častni Velikanski šotor, prirejen za 2000 oseb.
Najodličnejše in najmodernejše podjetje, novi
dobi primerno.

Lastna električna naprava.
Samo najboljše, dražestne novosti.
Lastna koncertna godba.
Vsake tri dni nov vspered.

Izveček iz vspeoda:

Indija. Izlet na otoka Borneo in Java.

Točke iz Bio-Variete:

1. Dam-ska rokoborba. 2. Arabski čarovnik. (V barvah). 3. „John Stone“, umetni kolesar. 4. Veseli potepuhi. — Življenja boj. Dramatiški prizor v 15. slikah. — Vendetta, krvna osveta sicilijanska. — Vesele vsakovrstnosti. — 20.000 metrov pod morjem. Prekrasen prizor po Jules Verneu v barvah.

Vsak dan za nameček **Cesarjev jubil. poklonitveni izprevod.**

Predstava traja 2 1/2 ure.

Ob nedeljah in praznikih dve predstavi:
Ob 4. uri popoldne in ob pol 9. uri zvečer.

Samo dostojen, znan tven in humorističen spored.
Izvirni posnetki iz vseh delov sveta.

CENE: Leža za 4 osebe 6 K, fotelj 1 60 K, I. prostor 120 K, II. prostor 80 v, III. prostor 60 v, IV. prostor 40 v. Za foteljske sedeže sploh in pri predstavah ob nedeljah in praznikih zvečer se velja znižanje. Utrci plačajo oh delavskih polovico. Vojaštvo od narednika navzdol polovico.

Za mnogobrojni obisk prosita

L. Geni, ravnatelj. M. Gavrič, poslovodja.

Sodruzi, somišljeniki! Zahajajte le v
take gostilne
kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše
glasilo. . . Agitirajte „Rdeči Prapor“!
povsod za

Edino pravi

Thierryev balzam

le z zeleno znamko aune. — 12/2 ali 6/1 steklenice ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

Thierryevo centifolijino milo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam, go-
rečici, kislini, kašlju, krču slabem teku i. t. d., 2 lončka 3 K
60 v. Razpošilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar.
Ti dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila naj se naslavljaajo na:

276

Sežarnar A. Thierry v Pregradl pri Rog. Slatini.
88—16 Zaloga večinoma po lekarnah.

Združene železničarske organizacije

v Ljubljani

vabijo na

železničarski manifestacijski

SHOD

kateri se vrši

v nedeljo, 2. avgusta t. l.
ob 10. uri dopoldan

v areni „Narodnega doma“.

Dnevni red:

1. Zahteve železničarjev in koncesije vlade.
2. Sklepi k 1. točki.

Železničarji vseh kategorij in organizacij — iz-
vzemši klerikalnih — pridite na ta velevažen shod,
da se vlada z njega pouči, da tudi slovenski že-
lezničarji niso zadovoljni s tem, kar se jim po-
nuja. Povedali pa bodo tudi klerikalcem, da ima
tudi njih početje svoje meje.

Delavci vseh strok in prijatelji
Pozor! delavstva! Pozor!

Vabilo

na

veliko ljudsko
SLAVNOST

pod imenom

PORCIUNKULA V ŠIŠKI

ki bo

dne 2. avgusta t. l.
na vrtu „Narodnega doma“.

Začetek ob 3. uri popoldan.

Vstopnina v predprodaji 30 vin., pri
blagajni 40 vin.

Zabava izvrstna. Pridite vsi.
Več povedo lepaki.

Dolnška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
v Ljubljani
Telefon števil. 168.

izborna pivo v sodcih in steklenicah.
ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.